

Esztergomi Lapok.

Megjelenik minden szombaton.

Előfizetési árak:	
Egész évre	6 ft — kr.
Fél évre	3 " — "
Negyed évre	1 " 50 "
← ⊕ → Egyes szám ára 12 kr. ⊕ →	

Szerkesztőség:

Simor-János utca 546. sz. a.

hová a szellemi és anyagi részét illető közlemények küldendők.

Kéziratok nem adnak vissza.

Kiadóhivatal:

Német-utca 518. sz. a. hová az előfizetési pénzek küldendők.

Hirdetések

és nyilttéri közlemények a kiadóhivatalban vétetnek fel.

Cselédügyünk.

Nem szeretnénk egyoldaluan felfogni a dolgot s nem szándékunk filipikát tartani a cselédek ellen; bevalljuk, hogy éppen úgy, mint a cselédek — a cseléd tartók is jókra és rosszakra osztályozhatók. Vannak családok, hol a cselédet fehér rabszolgának tekintik csupán; gunyvevekkel, szidalmakkal traktálják; nehéz munkát végeztetnek vele és nem elégitik ki eléggé testi és lelki szükségleteit.

Peccatur intra muros et extra!

De ha megakarjuk vonni az egyenleget cseléd tartó és cseléd között általában, eredményképen kimondhatni véljük, hogy cselédeink rovására írható, hogy ama patriarchális viszony, mely ezelőtt gazda és cseléd között fennállott ma már csaknem teljesen kiveszett.

Elég itt talán rámutatnunk a fény-

űzésre, melylyel a cselédeknel léptenyomon találkozunk. Csak éppen hogy kalapot nem viselnek még; többiben alig maradnak hátra a szegényebb sorsu urnő ruházkodása mögött; napernyő, keztü s egyéb divatos czikkek, vasárnaponként elmaradhatlanok a cseléd toalettjénél. Hogy az ilyen „dáma“ a munka könnyebb végét szereti fogni, ellenben nagy bért követel magának s akármiyen koszttal meg nem elégszik, szóval mindenképen el van kényeztetve, — az magától értetődik.

De a legnagyobb baj szerintünk cselédszerzési viszonyainkban s a gyakori cselédváltásban rejlik. Azeelőtt évekig szolgált egy cseléd ugyanazon háznál s már jóformán a családhoz tartozónak tekintették, ma egy év alatt féltucat cseléddel bajlódunk. Ma már meg sem lehet szidni egy cselédet, akár-hogy rászolgál is; mert tudja, hogy

minden perczen szolgálatot kap. De a gazda is hamar tulád a cseléden; mert egy másik bármikor kerül. Gazda és cseléd a cselédszerző malmára hajtják a vizet, ki a legtöbb esetben még maga is az intrigáns szerepet játsza közöttük; mert hiszen mindkettőjüket megsarczolatja minden cselédváltásnál.

Ezt kellene valahogy megakadályozni. Tudná csak az a cseléd, hogy be nem szegődhetik tüstént máshová, ha egy helyet elhagy, bizony jobban megbecsülné kenyéradóját!

Két módja volna e kóros állapot megjavításának: először elejét kellene venni annak, hogy cselédet hónapszámra is lehessen felfogadni, vagy ha igen, csak kivételes körülmények között, — s a helycserét évközben szigoruan korlátozni kellene és csak kivételes esetekben volna megengedhető. Másodszor pedig: díjakat kellene kitűzni, úgy, mint

T Á R C Z A.

Óda.

XIII. Leo pápa 50 éves püspöki jubileumára.

Fényárban úszik ós Sionnak orma
Dicsőséget s hálát zeng a világ;
Magasba tör a szív imába forrva,
S köszöntve áldja legszebb csillagát.
A „Lumen in coelo“ e szende csillag,
Mely ott ragyog, kifejtve bájait,
S fönn hirdeti: én üdv honába hivlak,
Mig tévelyed homálya megvakít!

Ott leng büszkén a zászló Róma-várnak
Két ezred-éve ostromott falán,
Hirdetve észak-, dél-, kelet-, s nyugatnak:
Nagy ünnepet ül fényes Vatikán!
„Eljen, Leo, az ötvenéves püspök!”
E szózat hangzik milljó ajakán,
Igaz szivekből keltve hála gyöngyöt,
Legszebb díszül a hármaskorónán.

Boldog szőlőföld, kiseded Carpineto,
Örvendj, te adtad a világnak Őt;
Boldog Perugia, a nagy Apostolt
Te ünnepléd már ötven év előtt!
Ott munkált, fáradt, tett, lángszellemével
Elhívta az örök lét magjait!
S megvédte nyáját szemben száz veszéllyel
Miként a törzs a fának gallyait.

Midőn a „Crux de cruce“ mennybe szállott,
S a bösz ellen már fente ránk vasát,
Ki Golgotha hegyén minket megváltott,

Ismét hallatta ígéretszavát:

„Alkottam egyházat és megigérem:
Pokol kapuja nem vesz rajt' erőt,
Im' áll a kőszál . . . félre durva önkény!
Új nap ragyog árvult Sion fölött!

És áll a szikla, bár körötte csapkod
A hegyrendítő, böszült tengerár,
A szent, örök kőszál inogni nem fog,
Legyőzhetetlen mint egy sziklavár.
Tenger helyet vált, századok súlyednek,
Forgó idő, vihar annak nem árt;
Népek, királyok árnyként eltűnének,
A földteken csak ez egy pont szilárd

Áldott vezér, viharzik bár az orkán,
Nyugodtan állsz a hullámvert hajón;
Örök fény leng a szakgatott vitorlán,
S mi szertezúzza nincs oly hatalom:
Vigan haladsz, ott vár a part viránya,
Hol angyal nyújt győzelmi koronát,
Hogy betetőzze üdv és béke árnya
Püspökséged díszes aranykorát.

Habár szegény vagy sujtva, megalázva,
„A szenvedő Jézusnak fátyola,
S kálváriad lőn a világ központja,
Fogollyá tőn a sátán taborára;
De nálad az örök élet patakja,
Ujjá teremő a világokat,
Nálad Krisztus parancsszava, s hatalma,
Büfelhődből örök áldás fakad!

Téged dicsőit „Krisztus szűz arája“,
Neked hódol minden hívő kebel,
A bárka, melynek te levél Nőéja,

Gyönyörben úszva téged ünnepel!
Ki elmerült az élvek mámorába,
Az ellen is meghajtja zászlaját,
Rendíthetlen nyugalmadat csodálva,
Hűtlen szívét villám nyilalja át.

Kegyelmek papja, Krisztus Helytartója!
Borús korunkra tündöklő napunk,
Mely enyhe fényt az árva földre tára,
Szívünk vérvél tied vagyunk!
Miként csillagfény szebb a sötét éjben,
S édesb a nyughely, ha üldöz a vész,
Szemünk is, bár mély gyász hat rá sötétén,
A legszebb fényt lát, ha Leóra néz.

Világegyház feje, Feléd ragyog ma
A négy világrésznek tekintete;
Hozzád fordul Szűz Mária országa,
Magyar Sionnak háláérzete . . .
Aranyod nincs, fogadd hű gyermekidőtől
A balsamért a mellyel ápolál,
Nem ér föl bár kegyelmeddel, a melyből
Szegény honunkra annyit áldozál.

Zászlód alá sereglünk, sikra szállva,
Vezess a harcra, hol babér terem,
Szent győzelem virága, hit babérja,
Mely boldogabb hazába felviszen.
Ragyogj utunkra égi fény sugára,
Áldd meg vezérünk, hadban légy vele,
Béke s dicsőség keljen szent nyomába,
Oh véd meg Őt, egyházunk Istene!

Várkonyi Odilo.

más városokban teszik, a jó s egy helyen hosszabb ideig szolgáló cselédek számára. Ekkép talán némileg mégis csak szelidülnének a családi élet árnyoldalát és nyügét képező cseléd-mizériák s lassn-lassan a cseléd-théma kiszorulna az asszonyok társalgásának tárgyai közül!

Három a táncz!*)

Válaszul dr. P. Gy. urnak.

Árkádiák szent berkeiben amugy is járatlan lévén, sokoldalú elfoglaltságom közepette és különösen hivatlan-ságom nyomasztó érzetében, nem szándékoztam többé az általam nagy ártatlanul fölvetett hidügybeni themákra a n. é. türelmes közönség untatására ujlag visszatérni. Miután azonkívül is — hiába szidtak és hívtak össze mindenek, — még háziurnak is, — közvetlen érdekelt fél úgy sem vagyok; hát teljes lelki nyugalommal várhatnám a várakozókkal a történéndőket. De igen tisztelt riválisom e téren oly szeretetre méltó berzenkedéssel válaszol a válasza sem méltó válaszomra, hogy nem tartanám befejezettnek az ideí farsangot, ha némiképpen meg nem toldanám ezzel a soronkívüli hangversennyel.

Nagy baj is az, midőn valakinek az ő saját legmagasabb véleménye ellenében, még másnak is van külön véleménye.

Pedig sajnos! ez az élet kiszámít-

*) A jelen cikk tárgyát képező themát már minden oldalról kellően megvilágítottak hisszük, — minél fogva e cikkkel a lapunkban, e tárgyban megindult eszmecsere befűjezettnek jelentjük ki. Szerk.

Az éjszaki határon.

-- Az »Esztergomi Lapok« eredeti tárczája. --
Irtá: SELMECZI.

(VII.) Legutoljára maradnak — a szórakozók és turisták. Későn, de annál nagyobb zajjal hagytak el a vonatot. Folyton bucsúznak a hátrahagyott ismerősöktől, kik tanácsokkal, figyelmeztetésekkel látják el a vállalkozó szellemet. Kevés, de jellemző podgyászszal utazik a turista. Egy vászon háttáska; a vállról hanyagul lefüggő kis bőrönd; nagy angolbőr szivartartó; eredeti francia láteső; hosszú bot mindössze az, a mit a könnyű kalapú és vászoncipős utazón átlátunk. Igen hangosan lép az éterembe, úgy hogy önkéntelenül feléje tekintenek a szemek. Társaival nagy tervekről, merész vállalkozásokról, pompás kalandokról beszél. Ismer minden talpalatnyi földet, minden patakot, minden szép kilátást és minden vendéglőt. De kifogásol is mindent. Semmi sincs inyjére.

A kassai jól elkészített, de nem kevésbbé jól megfizetett ebéd után, könnyű a néhány órát átülni a vonatban, míg a Lubló felé némi végállomás jellegével bíró Eperjesre érünk. Körülbelül két óráig haladunk, midőn egy terjedelmes pályaudvar közepén azon város nevét halljuk, a hol Caraffa vértörvényszéke állott.

Nem kíváncsiság, csak egy gyógyszer-tári adag érdeklődés kívántatik hazánk multja és jelene iránt ahhoz, hogy ne menjünk el Eperjes mellett a város megtekintése nélkül.

hatatlan titkos utjain gyakran előfordul. S ha az igazat meg kell vallanunk, helylyel-közzel néminemű létjogosultsággal is bír; annyival mindenesetre mint Jókainak egyik kedves novellájában a refrain! „ha akarjátok meghalljátok, ha nem akarjátok, hát nem halljátok.“

Ben Akiba keleti bölcs mondása: „minden úgy van jól, ahogy van,“ bizony akárhogy lesz variálva, akárhány-szor hajótörést szenved az élet tengerén; mert mindig akad egy kis hézaga, melybe a kételyek sokágazatu szigonyával belekapaszkodva, a különféle érdekek zátonyára kerül.

A tárgyra reátérve megvallom, hogy én eddig az aranyozott hidakkal ellátott fellegvárakon kívül, még soha semmi féle hidat nem építettem s még ezek is többnyire romba dültek. És így volnánk ezzel édes mindnyájan, kiket mostoha sorsuk más pályára választott. Tehát szakértői véleményt adni, vagy teljesen bevégzett plánum előterjesztését az állandó hid helyére és ügyére nézve, bár-hogy szeretnék is máskülönbén dr. P. Gy. ur becses felhívásának e tekintetben eleget tenni, bizony nem vagyok képes. De egyáltalán se egyikünk, sem másikunknak feladata nem lehet!

Ha egyszerűen rámutatva a tulajdonjogi és a magasabb partviszonyok folytán eredő természetes előnyökre, a mi ugyan vitatkozás tárgyát nem is képezheti, — és költségkímélés szempontjából a jelenlegi utvonal megtartását mondtam ki czélszerűnek, ezzel csak nem követtem el olyan határsértő injuriát, melynek ellenében érdemes volna a tanusított Don Qichottei hevülettel

Hosszan terülvén el a város, két állomása van: „Eperjes“ és „Eperjes-város.“ Kassa felől érkezvén, az előbbi állomáson hagyjuk el a vonatot és egy valóban oly olcsó fiakkeren, melynek árait igen üdvös lenne a mi, már országszerte közmondásossá vált drágaságú bérkocsiainknál is behozni, haladunk az alig 5—6 percznyire fekvő városba.

Közel az állomáshoz jobbról egy nagy kályhagyár és igen szép újkatonai laktanya fogad. Balról példásan gondozott kertek terülnek el, a melyeknek csaknem mind-egyikében csinos villákat láthatni. A városhoz közelebb, szintén jobbra, magánosan áll a görög kath. papnövelde, kissé beljebb pedig balról a görög kath. püspök szerény külsejű, nem nagy palotája, mely körül a káptalan tagjainak egy-egy emeletes házai terülnek el.

Az egész város úgyszólván egyetlen utcából, illetőleg egy gyönyörű nagy térből áll, melyet csaknem kivétel nélkül emeletes házak vesznek körül. A tér kellő közepén áll a régi, csinos, terjedelmes góth izlésű templom, melynek tornyáról minden óranegyedet harangszó jelez. Átellenében áll a róm. kath. plébánialak; mögötte pedig az ágostai kollegium, mely hajdan jezsuitakolostor volt.

Midőn a „Hôtel Brenner“ egy csinos szobájában némileg rendbe hozva megviselt toillettemet, a főtérre léptem, leghőbb ohajtásom volt látni a helyet, a hol Caraffa vértörvényszéke állott és a házat, melyben a vérszomjas olasz lakott.

lándzsát törni és fölösleges szélmalom harczot bemutatni. Tanulság pedig: „A ki haragszik, annak eo ipso igaza nem lehet. És az eldöntetlen kérdés csak az marad, hogy ugyan mint fejtenék ki a jogos önvédelmet a kir. város előhar-czosai, ha a mi helyzetünkbe képzel-nék magukat, ugyanezen kérdésben?“

A helybeli összes adófizetők ügyis merészen ostromolt zsebeire apellálva azonban úgylátszik, hogy mégis nagy részben nékem leend igazam, mert az oly rangosan hirdetett érvek között Diogenes lámpájával sem található olyan érv, mely távolról is megvilágítaná ama sötétséget, hogy honnét származik tehát mégis majd elő ama kincs, a mi nélkül mai világba semmi sincs, — a mennyi t. i. a kir. városi territórium felé irány-zott új utvonal, és új állapot realizálá-sára okvetlen szükségeltetni fog! És saját érvtelenségeim betetőzéseül még most is azt kérdezem, vajjon az a hid lejáró nem e volna olyan helyen a leg-jobb a hol az illetékes állami közegek kénytelenek lennének vele egyuttal a kis-dunai áthidalást is közvetlen teljesi-teni, és így minket minden különösebb hozzájárulástól megmenteni? S ugyan hol lehetne azt jobban kiviheőnek találni, ha a sziget alsó végénél nem, ahol véletlenül Viziváros terül el? — Ha tehát az én érveimhez, csupán azért mivel a kir. városi felfogással nem egyezik commentár szükségeltetik, ime elég érthetően megmagyaráztam!

Mi pedig a technikai kiviteltséget illeti, hagyjuk mi azt szépen és egészben a hozzá értő szakemberekre.

A mint Niagarán építhettek, itt is

Egy tisztességes, látszólag az iparos osztályhoz tartozó férfúval találkoztam. Megszólítottam és németül kérdeztem: „Hol van Caraffa háza?“ Emberem nagy szemeket meresztett és rövid gondolkodás után válaszolt: „Bitte, in Eperjes wohnt kein Caraffa.“

Tisztában voltam a kért történeti ismeretei iránt. Szerencséje, gondoltam magamban, hogy nem erettségi vizsgálaton hangoztatott ily feleletet.

Különbén, vannak pillanatok az emberi életben, midőn valami sajátos körülmények oly zavarólag hatnak ránk, hogy még jól birt ismereteinkről sem vagyunk képesek rögtön és helyesen számot adni.

„Ismeri ön II. József császárnak és a vasúti ör szép leányának a történetét?“ kérdezi valaki barátját, ki igen jól tudhatta volna, hogy ilyen nem lehetett. A kérdés azonban úgy meglepte, hogy egész öntudatosan feleli: „Nem.“ „No látja — hangzik a felvilágosítás — én sem; mert akkor még nem voltak vasutak.“

„Tudja-e, kéréd I. Napoleon az erdélyi főurat, mi van a kolozsvári szappanosutca kapuira felírva?“

A főúr számtalanszor olvasta a feliratot. Tudta jól. De hogy Napoleon kérdezte azt tőle, az zavarba hozta és szégyenkeznie kellett, midőn tagadó válaszára, Napoleon mondotta: „Fortior est, qui se, quam qui fortissima molnia vincit.“¹⁾

¹⁾ „Erősebb az, ki önmagát, mint a ki a legerősebb várfalakat győzi le.

Az ebadó felemelése, Boden hercegségben Röhl szerint üdvösnek bizonyult. Így 1832-ben 3 frt ebadó mellett 26,000 volt a kutyák száma, mely felemelkedett 1844-ben 45,000-re, midőn az adót leszállították 1 frt 30 krajczarra. Ismét apadt a szám, midőn az adót ujjalag felemelték.

Végül és záradékul még meg kell említenem, hogy a helyiség, melyben a veszettségre gyanus állat őriztetett lelkiismeretesen fertőtlenítették. Értéktelen tárgyakat el kell égetni, vas tárgyakat kiizzósítani vagy pedig forró vízzel leönteni. Az állat hulláját mély gödörbe kell ásní, de legcélszerűbb annak elégetése.

dr. S. A.

A Közönség köréből. *)

Nyilatkozat.

Az „Esztergomi Hírlap“ legutóbbi, febr. 12-iki számában foglalt azon gonosz célzatososságu híresztelésével szemben, mintha a polgári házasság elleni tiltakozást a helybeli világi papság soraiból csak én nem irtam volna alá, ki kell jelentenem, hogy e hir jellemezhetlenül célzatos és valótlan, mivel a főkáptalan több és a papság számos tagjának nevét szintén hasztalanul keresné bárki a kérdéses íveken.

Esztergom, 1893. febr. 16.

Dr. Walter Gyula.

GYÖNGYSOROK.

A legjobb a rosszban, s a legrosszabb a jóban a mulandóság.

*

A hiú nő, mikor százan hódolnak neki lángolva, csak azt az egyet látja, a ki hideg marad.

*

Ha jót teszünk, hiába feledjük, mert a rossz, amivel viszonzozzuk eszünkbe juttatja.

*

Az is hiúság, ha valaki hiú arra, hogy ő nem hiú!

*

Az igazmondás hasonló az orvossághoz, mely keserű és nem izlik.

MINDENFÉLE.

— **A hónapok nevei az indusoknál.** Az indusok ujhódnál kezdik az évet, tehát márcziusban, s ezt hernyó-hónapnak hívják, mert ekkor kelnek ki a hernyók a petéből, s ezután másznak elő a fakéregből; áprilist növényhónapnak, májust virág-, júniust hidegbolt-hónak nevezik, augusztust harcshónapnak, mert e hóban fogják ezeket leginkább; szeptembert vetemény- októbert utazó-hónak, — abban a hóban vetnek, ebben mennek nagy vadászatokra; novembert hóhónapnak hívják, mert ekkor gyűjtik a szorgalmas állatok a télire valót; a deczembert vadász-hónapnak, januárt hideg-februárt hó-hónapnak nevezik.

— **Az ember haja.** Hajunk középvastagsága körülbelül 63 ezredrész milliméter s hosszúsága hetenkint mintegy $3\frac{1}{2}$ milliméterrel, vagyis évenként 173—180 milliméterrel növekszik. Az ember haja 50 év alatt, ha mindig legalább félrövidre lesz levágva, $8\frac{3}{4}$ méterre nő. A valóságban azonban ezt

*) E rovat alatt közöltékért felelősséget nem vállal a Szerk.

a hosszúságot soha sem lehet elérni, mert a haj minden negyedik évben kihull.

— **A nők agyveleje.** Abból, hogy a nők agyveleje átlag 100 grammal könnyebb, mint a férfiaké, gyakran vonták le azt az udvariatlan következtetést, mely szerint a nők elméleti tehetsége csekélyebb, mint a férfiaké. Ezt a következtetést most halomba dönti Sappey francia tudós, a ki hosszas vizsgálatok után kiderítette, hogy az agyvelő súlya és az elméleti tehetségek között semmi összefüggés nincsen. Az újszülött fiu agyveleje átlag 331 grammot nyom, a leányé pedig 283 grammot. A negyedik és hetedik életév között ez a különbség csaknem kiegyenlítődik, ettől fogva azonban a fiu agyveleje erősebben fejlődik, mint a leányé. Felnőtt férfinél az agyvelő mintegy harminczadrésze a test egész súlyának; a nőnél pedig csak harminczkettedrésze. De ez nem bizonyít semmit az elme tehetségeit illetőleg. Az angol nők agyveleje átlag 1260 grammot nyom, a szerencsenőké 1232 grammot, a franciaiké 1210 grammot, a németeké 1209 grammot; de azért senki sem meri állítani, hogy a szerencsenők okosabbak, mint a franciaik és németek. Még meggyőzőbbek Broca adatai. Szerinte az ostobaságukról közmondásos auvergnei nők agyveleje 1445 köbcentiméter, az eszkimó nőké 1428, a khinai nőké 1367, a breton nőké 1366, a párisi nőké pedig csak 1337 köbcentiméter. Sappey e mellett felemlíti, hogy akárhány nőnek nagyobb agyveleje van, mint sok férfinak.

HIREK.

— **XIII. Leo pápa** ötven éves püspöksége évfordulójának alkalmából városunk katolikus közönsége f. hó 19-én este 7 órakor, a „Fürdő“ vendéglő nagy termében nagyszabású ünnepélyt rendez, a melynek műsora a következő: 1. Pápai himnus. 2. Óda. Irta és szavalja dr. Földváry István ur. 3. Zongora-verseny, Chopintól. Előadja Rapsák Augusztina ur. 4. „Lumen in coelo“ (Világosság az Égen). Értekezés. Felolvassa Rajner Lajos cz. prépost, kanonok ur. 5. Zeneképek. 6. Dal, éneklő Perényi Margit ur. 7. Nászinduló, Mendelsohntól Liszt átírásában. Előadja Rapsák Augusztina ur. 8. Magyar népdalok — éneklő Perényi Irma ur. 9. Sere-nada. — Fuchstól, zenekarral. 10. Énekkar. — A katolikus világnak ezen ünnepét a helybeli főgymnasium is megüli, — a 19-én, d. u. $5\frac{1}{2}$ órakor a diszteremben megtartandó ünnepélyvel, a melynek programja 11 pontból áll. Lesz szavaltat, dal, cimbalomjáték és párbeszéd, a melyet néhány tanuló apró-öltözetben fog előadni. A műsor egyes kiemelendő pontja, Várkonyi Odilo tanár „Dicsőítő ódája“, a melyet lapunk mai tárczájának élén közölünk. Az ódát Pakomándy Béla VIII. osztálybeli tanuló fogja elszavalni.

— **A hercegprimás adományai.** Vaszary Kolos biboros herceg-primás 6000 frtot ajánlott meg a buda-utczai zárda iskolájában felállítandó két újabb tanterem és tanári szoba költségei fedezésére, — s 60 frtot küldött a győri melegedő szoba javára, a bizottságnak.

— **A helybeli tanítóképző-intézet ifjusága** XIII. Leo pápa jubileuma alkalmából szintén zártkörű ünnepélyt rendez, ma d. u. $1\frac{1}{5}$ órakor. A tárgysorozat 9 pontból áll, a melynek legkiemelkedőbb részei az intézeti zenekar által előadandó „Pápai himnus“, — Mutschenbacher Gyula alkalmi költeménye és Daniss Zsigmond „Magyar egyházi szózat“-a.

— **Szentségimádás** tartatott a vizivárosi plebánia-templomban, farsang utolsó három napján.

— **Az állandó dunai hid** számára szükséges felvételek foganatosításával a kereskedelmi miniszter Czako Adolf miniszteri mérnököt bizta meg. Egy alkalommal arról is értesítenek bennünket, hogy az Esztergom melletti Duna-szakaszban, a Lőrincz-utca és a templomtér irányába első két keresztelvényben talajkutató végett szükséges fúrások végrehajtására vonatkozó ajánlatok f. hó 20-ik napján a k. d. é. l. 12 órájáig a kereskedelmi miniszterium segédhivatalának igazgatójánál nyújtandók be.

— **A hercegprimás születésnapját** és bibornokká történt kinevezését a helybeli papnevelő-intézet növendékei f. hó 12-én d. u. $1\frac{1}{2}$ órakor fényesen ünnepelték meg. Az érdekes műsor minden pontja sikert aratott. Az ünnepélyen jelen voltak a káptalan tagjai, élükön Majer István püspökkel, — továbbá a városi papság, nemkülönben a szt. Benedek-rend tagjai Villányi Szaniszló igazgatóval. Emelkedett hangulat mellett folyt le az ünnepély, melynek végével Czibulka Nándor, az intézet rektora lelkesen éltette az új bibornokot.

— **A győri ügyvédi kamara** idei névjegyzéke szerint a kamara területén összesen 140 ügyvéd van, még pedig a győri kir. törvényszék területén 63, a komáromi kir. törvényszék területén 77. Legtöbb van Győrött (42) és Komáromban (31). Esztergom kir. városban van 23. A kamara választmányja: Dr. Beliczay Elek elnök, Pechata Antal tb. elnök, Szendrői Sándor h. elnök, Barcza Gyula titkár, Baky István ügyész, Bene Noé pénztárnok, továbbá 8 rendes és 4 póttag.

— **Völgyi György**, egykor neves színigazgató, a ki jól szervezett színtársulatával a vidéken is gyakran megfordult, mint részvétel értesülünk, az angyalföldi örültek házában — a hol már évek óta mint gyógyíthatlan elmebeteg kezeltek — e hó 10-én meghalt.

— **A „Baross-szobor“** bizottsága mint értesülünk, a magyar leszámítoló és pénzváltó banknál ma már több, mint 37,000 frttal rendelkezik.

— **A papnevelőintézet rektorai és tanári kara** ismeretes vendégszeretetében részessége mult vasárnap a főkáptalani és adóhivatali tiszteteket, kedden pedig az esztergomi papságot. Mindkét alkalommal jó kedély fűszerezte a lakomát.

— **Katolikus körnek** az alapját vetették meg többben a mult napokban. Mint értesülünk, eddigelé mintegy száz részvényes jelentkezett; s a kör védnökségét a biboros hercegprimás elfogadta. Az alakuló közgyűlést legközelebb meg fogják tartani.

— **Az izraelita szent-egyletnek**, a mely nem régiben alakult, alapszabályait a belügyminiszter, a jóváhagyási záradékkal ellátva, már visszaküldte a törvényhatóságához.

— **Tojás.** Sok gazdaasszonynak homloka elkomorodik, mikor ezt a szót itt olvassa. Mert úgy áll a helyzet mai napon, hogy hallatlan árákon, darabonként 5—6 krajczárért alig lehet tojást kapni a piacon. Hideg volt s a tyukok e miatt sztrájkoltak. Rosszkor említjük tehát talán fel, hogy a győri keresk. és iparkamara sikeres munkát végzett a tojás külföldre való szállítása tárgyában. Komárommegyei (udvardi) tojáskereskedők tettek panaszt nála, hogy a m. á. v. a külföldre való szállítással alkalmával milyen nehézségeket csinál nekik. — A kamara magáéva tette az ügyet és közbenjárt a nehézségek megszüntetése érdekében. Közbenjárása sikeres volt mert az igazgatóság a kifejezett kívánságokat készségesen teljesítette. Aggódhatnánk, hogy ennek folytán a kivitel miatt drágább lesz a tojás, ha nem biznánk tyukjaink hazafiságában s

az ablakon bekukucskáló tavasznak érkezésében.

— **Mi a tőzsde?** E kérdésben, a minapában, egy szellemes üzletember a következőkben felelt meg: — A tőzsde olyan, mint a gyermekszoba, a hol a nagyok lehúzzák a ruhát a kicsinyekről!

— **Jótékonyegyesületek.** Az esztergomi járás területén, a m. évben a következő jótékony egyesületek és társulatok működtek: 1) A Szent-Erzsébet egyesület, 5426 frt 53 kr alaptőkével, 2) Szt. Ignác temetkezési egyesület, 6054 frt 87 kr. alaptőkével, 3) az iparosok erkölcsi, vallási nevelését előmozdító s a beteg tagtársakat segélyező „Katholikus legényegylet“, a melynek alaptőkéje 1000 frt. E három egyesület székhelye Vízváros. — Szentamason székelt az izraelita „Chevra Kadischa“, 963 frt 26 kr tőkével; célja a szegénysorsu betegek segélyezése és a temetések eszközlése; — végül Sütton a köfaragók betegsegélyező egyesülete, 1679 frt 13 kr alaptőkével.

— **A Duna vízének állása** mindegyre növekedőben van; s minden körülmény oda mutat, hogy az árvíz aligha kerülhetjük ki. Igaz ugyan, hogy a védgátak eléggé magasak, hogy az eddigelé legelőbb víz alá került Tabán városrészt jó magas víz-állás mellett is megóvják, mindazonáltal a városnak a Duna felé eső egyéb részére való tekintettel aggasztónak tartjuk azon körülményt, hogy a jég a Dunának tőlünk lefelé eső részén, úgy, mint városunk körül még elegendő erősen áll, míg a felfelé eső részén, mint pl. Süttonnál is, tegnapelőtt d. u. megindult. Ennek folytán jégtorlódások képződnek körülöttünk, — a mely körülmény az áradást nagyban előmozdítja.

— **A tornaegyesületnek** f. hó 11-én megtartott táncestélye minden tekintetben sikerültnek mondható. A multság sikere érdekében mindent elkövető rendezőség szép kivitelű, eleven virágokból álló csokrokra alkalmazott táncrenddel kedveskedett a hölgyeknek. A négyeseket 40 pár táncolta. A jelenvolt hölgyek névsora a következő: dr. Áldori Morné és Zelma, Büttner Róbertné, dr. Földváry Istvánné, Felsenburg Gyuláné és Blanka, Glatz Ella, Grünwald Lajosné, Hajas Simonné és Gabriella, Hofmann Ferenczné, Ivanovics Béláné, Kruplanicz Kálmánné és Aranka, Mattyasóvszky Vilmosné, Marosi Józsefné és Lujza, Mihalik Bálintné és Irén, Müller Gyuláné, Niedermann Józsefné, Niedermann Pálné és Ágnes, Nozdroviczky Miklósné, Anna és Olga, Pittoni Béláné, Perényi Henrikné és Irma, Perényi Árpádné, dr. Perényi Kálmánné, Perényi Béláné és Margit, Pfalcz Józsefné és Gizi Reviczky Gaborné, Reviczky Gyözöné és Arpadin, Reviczky Gizi, Szvoboda Románné és Kornél, Szecskey Kornélné és Vilma, Szenttamasi Béláné, Zabrádszky Helén.

— **A főkáptalan nyéki birtokát** Berzeviczy György vette meg 100,000 forintért, s a vételart már le is fizette.

— **Hymen-hirek.** Bourdina Elek ny. honvédszázados f. hó 11-én vezette oltárhoz, Dömösön, Maár Berta urhölgyet. Az esketést Nedeczky Gáspár dömösi plébános, a menyasszony és vőlegény rokona, végezte. — Szlavy István hitelszövetkezeti pénztárnok leányát: Mariskát eljegyezte Grimm György pilismaróthi bérlő, — Szvoboda Irmát, Szvoboda Román ny. telekkönyvvezető leányát pedig Ambrózy Vilmos fővárosi kereskedő.

— **A tokodi bányaszerencsétlenség** áldozatainak, özvegyeit és árváit, mint a hozánk beküldött kimutatás tanúsítja, a bányatársulat szép évi segélyben részesíti. A társulat által adott évi segélydíjon felül még a hátramaradtak részére eszközölt

gyűjtés folytán bejött összegből, családonként 30 frtot kaptak.

— **A kis lutri megszüntetése.** A kormány elhatározta a kis lutrinak mar a jelen év folyamán való megszüntetését. A dolog természeténél fogva ez csak úgy történhetik, ha Ausztriában is eltörlik a kis lutrit, máskülönben a magyar lutrijátékosok is a szomszédba hordanák a pénzüket. Mind a két kormány a külföldi államokban divó ugynevezett osztály-sorsjátékot szándékozik a kis lutri helyett életbeléptetni. Az eredeti terv az volt, hogy magánvállalként kezeljék ezt az osztály-sorsjátékot, a mely esetben természetesen nem lett volna szükség a lottóhivatal fenntartására s éppen ezért a tisztviselői fizetéseket szabályozó törvény nem is terjedt ki erre az Auszterbeátra helyezett hivatalnoki személyzetre. Amde időközben arra a meggyőződésre jutottak, hogy fontos érdekek kívánják az ujonan életbeléptetendő osztály-sorsjátéknak is a kormány kezeiben való megtartását. Ennek folytán a lottóhivatal is fen fog maradni s utólag gondoskodni kellett e hivatalszemélyzet javadalmazásának szabályozásáról is. A mely kérdést a kormány javaslata szerint úgy intézett el a képviselőház pénzügyi bizottsága, hogy megajvitotta két lottóhivatali főnök s egy ellenőr javadalmazását 200—200 frttal, két ellenőrt 100—100 frttal, egy levéltárnokét s hat hivataltisztét 100—100 frttal stb.

— **Szinészet.** Dobó Sándor, szinigazgató, f. évi márczius havára terjedő szinienedélyért folyamodott az esztergomi járási szolgabíróshoz. — sátorát a „Fürdő“ vendéglőben szándékozván felütni; — míg Monori Sándor, a vidéki társulatok legkiválóbbját dirigáló igazgató, a ki kitűnő zenekarral is rendelkezik, június közepétől augusztus közepéig terjedő időszak alatt, a dr. Hutt Árpád tulajdonát képező arénában óhajt előadásokat tartani; — mivégből kérvényét az esztergomi kapitányi hivatalhoz nyújtotta be. Reméljük, hogy a jelenleg Székesfehérváron működő, kitűnő társulat részére az engedély meg fog adatni.

— **Az álarczos bál,** a melyet farsang utolsó vasárnapján tartottak meg, eléggé szépen sikerült, elszámítva azon körülménytől, hogy álarczos alig volt 20—25. Az álarczos-nők legszebbje részére kitűzött díjat egy tiroli leány nyerte meg, a ki azonban álarczat le nem véve távozott el. Utána legtöbb szavazatot nyert egy feketébe öltözött lovarnő, a ki oly „fesch“ jelenség volt, hogy a díjat méltán megérdemelte volna. A férfi álarczosok díját Bargel Sándor nyerte el, kitűnő Sanyarú Vendel maszkiájával. Schvarcz Dezső kitűnő gigerlit produkált, noha a díjra nem versenyzett. E referádánkkal egyidejűleg kijelentjük, mindennemű félreértések kikerülése végett, hogy azon hir, mintha lapunk szerkesztősége az álarczos-bál rendezésébe a legcsekélyebb is befolyt volna, tévedésen alapszik. E kijelentéssel legkevésbé sem akarjuk a tisztességes uri emberekből állott rendezőség értékét csorbítani; s csakis azért tesszük, mert a bál ügyében már többen fordultak utólag szerkesztőségünkhez, a nélkül, hogy ez a kérdezősködésekre, mint illetéktelen fórum, felvilágosítással szolgálhatott volna.

— **Mihályi Imre,** bajóthi jegyző, a ki nem régiben „Egy nótárius, az irodán kívül“ című kötetet adott ki, — most újabb munkát bocsátott közre „Targallyak“ cím alatt. — Örömmel konstataljuk, hogy az új munka, az elébbit, minden tekintetben felülmulja, — s úgy az irány simasága, mint az irány komolysága határozott haldásról tanuskodik. A kötet összesen négy

művecskét foglal magában, a mely közül a legkiválóbb a magyar nép regéje. A kötet ára másfél forint, s kapható szerzőnél, Bajóthon, u. p. Nyerges-ujfalu.

— **Az irodalom legavatottabb művelői** az irodalmi színvonalon álló lapok közé tömörülnek rendszeren s az olvasó közönség kellő érzékkel bir arra nézve, hogy az ily lapokat felkeresse. Ilyen lap a „Képes Családi Lapok“ a melynek legutóbbi számában is oly nevekkel találkozunk, mint Beniczky-né Bajza Lenke Rudnyánszky Gyula, P. Csorba Ákos, Dr. Sándorfy, Harmath Lúza stb. Ajánljuk e lapot olvasóink figyelmébe. Ára egy evre 6 frt.

— **A vérsbizottság,** a netáni áradásra való tekintettel, az esztergomi járásban megalakult, s szerdán délután Reviczky Gyöző közp. főszolgabíró elnöklété alatt gyűlést tartott, a mely alkalommal a legközelebbi teendők megvitattak. — Nevezett főszolgabíró a jégen való átkelést a legszigorubbantiltotta s intézkedett, hogy a jég Esztergom és Párkány között, a közlekedés fenntarthatása céljából, keresztül töressék. Ám a munka oly sysiphusi, hogy napok eltelnek, míg a kívánt cél elérhető lesz. — A kir. városi árvízbizottság is megalakult f. hó 14-én a városház tanács-termében, a mely alkalommal elhatározott, hogy ha a Duna vize a 15 láb magasságot elérte, a bizottság permanens lesz; s 18 láb magas vízállásnál az alantabb fekvő helyen lakókat a városház előtt teendő mozsarlóvéssel hívják fel a kiköltözködére.

— **Gyászhir.** Hajnaly Gyuláné, szül. Hutt Ilonka, f. hó 15-én, d. u. 2 orakor, életének 25-ik és házasságának 5-ik évében, miután egy kis gyermeknek életet adott volna, — elhalálozott. A megboldogult, a kit nagyszámú rokonság gyászol, dr. Hutt Árpád, közéletünk egyik ismert alakjának, nővére volt. A temetés f. hó 17-én d. u. volt, nagy részvét mellett, — a midőn a fiatal asszony tetemeit a szentgyörgyemezei családi sírboltba helyezték el. — Az örök világosság fényeskedjek neki.

— **A tinók ára.** Rosszul virradt fel a k-i. vásár N. G. barátunkra. Ugyanis két szép tinót adott el a vásáron, s nagy summa pénz, 116 pengő forint ütötte a markát éretük. N. G. a tinók árát nagy büszkeséggel sulyeszté el a bugyellárisába s úgy szíta az agyarái közé fogott kurta szivart, mintha kivüle a nagy világon nem volna senki, ki a tinóért 116 pengő forintokat érdemelne.

Ezen közben két pantallós ur (közülök az egyik — N. G. állítása szerint igen becsületes képű volt) hozzá settenkedett s egyikük úgy véletlenül egy nagy bugyellárist ejtett a lábai elé.

N. G. szemé felcsillant szintugy a másik uré is, míg az egyik ur ment-ment hogy vissza se tekintsen.

A másik ur felkapta a bugyellárist, osztozkodást kínált N. Gnek s e célból csakhamar el is zónáltak a gőzkocsi állomás felé.

Hanem most jött a hadd- el hadd és az az egyik ur, már nagy messziről kiabálta.

— Kendtek találtak meg a bugyellárisomat; kendtek megraboltak engem; kendteket feljelentem, kendteket becsukatom.

N. Gnek inába szállt a büszkeség:

— Ne, te ne! ha' iszen énnám van egy bugyelláris, Ehol-e!

Az egyik ur műértő szemekkel vizsgálta s műértő kezekkel „tehterlenítette“ a bugyellárist.

— Jól van no, mondta aztán, kend becsületes ember, kend elmehet; ennél a másíknál ennél lesz a bugyellárisom, gyere csak gazember!

Az urak mintha föld nyelte volna el

őket, egyszerre csak eltűntek N. G. magára maradt s afölötti boldogságában, hogy nem került a rendőrséghez, csendesesen mosolygott.

Hanem bezzeg görbére vált a szája, mint a k-i. bicska-nyél, mikor megtekintette a bugyellárisát s abban a 116 pengő forintok helyett egy csomó értéktelen papírost talált.

Mint Petőfi juhásza nagyot ütött öklével a számár fejére s alkalmatosság hián, egy krajczár nélkül, szépen gyalog szerrel ballagott haza.

SZÉPIRODALMI CSARNOK.

Hamvazó szerdán.

Farsang zaja zúg még, — zümmög a nóta
Még füstöl a mécs tövig égve,
A hír szava cseng a szívbe' megóva
Még ringat a táncz heve, kéje;
S már porba lehullva, sarokba tiporva
Hevernek: a csipke, virág,
És könnyibe fulva, térdre borulva
Könyörög vezekel a világ.

Farsang zaja zúg, — tombol az élet
Még lüktet a szív, forr a vére,
Csók csattan a csókra, a láz heve éget,
S nem érhet a kék fenekére,
És már a szivekben sajdul a bánat
Emlék csak a csipke, virág.
A láz heve bágyad, a szív belefáradt.
S könyörög vezekel a világ.

J. Virág Béla.

Megölt lélek.

— ELBESZÉLÉS —

Irta: Vértesy Gyula.

IV.

Még jobban lehajtja lángoló arcát s megsimitja nagy széles homlokát, mintha a gondolatokat akarná elkergetni magától.

Hiszen ha szerettem is, most már ugyanis minden késő! S magam vagyok az oka, hogy késő. Az én gyavaságom, haszontalanságom.

Nem, mégsem az. A nyomoruságom volt az oka.

S olyan jól esik a tépelődő léleknek, mikor tépelődéseit a jó barát előtt szavakba öntheti.

— Igazad van Gábor. Eszemen voltam. Tudod, hogy ebből a hitvány fizetésemből az édes anyámnak is kell haza küldöznom, tele vagyok adósággal, még joggyakornok koromban csináltam — azt is törleszteni kell, magam is alig tudok megélni, hát, hogy mertem volna én eljánni ahhoz a kedves gyermekhez, a ki, ha esetleg megszeretett volna — hiszen az ilyen gyermekleány szíve felgyul az első érintésre — a legnagyobb nyomoruság várt volna mind a kettőnkre — s megölte volna a boldogságunkat a szegénység!

Eh, különben ostoba dolog az egész! Hiszen kérdés, hogy szeretett volna-e engem! S mit busulok én annak az elvesztésén, ami nem is volt az enyém! Ne is beszéljünk róla. Dalolj valamit Gábor!

De Gábrisnak nincs annyi esze, hogy valami vig nótára kezdene, de elkezdte így:

„Visszahoztam a jegykendőt
Találtál már más szeretőt,
A gyűrűt is visszaadom
Magamnak csak búmat hagyom . . .

A mélabus dallam hangjai beszállnak Zoltán szívébe, s egyszerre csak érzi, hogy elfutja a szemét a könny.

Restelkedve törli meg a szemét — erőltetett mosolylyal mondja:

— Ácsi te! Vigabbat huzz, nem azért kapod a bankót, hogy rikass!

De csak sehogyse ment az a vigabb nóta sem, s olyan szomoruan ült ott az asztal mellett a két fiatal ember, mintha a siralomházban lettek volna.

Alig szóltak egymáshoz egy-két szót. Kovács Gábor megevett egy jó adag foghagymás rostélyost, s azután rágyujtva ötös kubájára, végig nyult a kanapén, s örült, hogy Zoltán nem háborgatta, legalább nyugodtan emészthetett — csak akkor emelkedett fel fekvőhelyéből, mikor a pohár után nyult.

Kezdett mindent nagyon kedélyes színben látni, s ez idő szerint még a fizetésével is meg volt elégedve — s a mint elképzelte, hogy majd tiz-tizenöt év múlva milyen kedélyes dolog lesz egy kis gömbölyü albiróné főztét enni — nagy jó kedvében meg nem állhatta, hogy a bejövő Szálikát át ne karolja.

Még azt a csunya öreg zsidóleányt is elég csinosnak találta.

— Hogy van lelkem? — s nagyot csipett a leány szeplős arcán.

Szálíka jobban szeretné ugyan, ha a kövér doktor ur helyett Zoltán ölelgetné, — de hát ez nem nagy hajlandóságot mutat rá. Arra is alig felel, mikor Szálíka kérdezi, hogy nem paracsol e valami vacsorát.

— Nem vagyok éhes —

— Tudja, szerelmes, oszt, a szerelmes emberek sohasem éhesek — súgja oda Gábor a kimenő leánynak.

— Dehogy nem éhesek, látná csak Veresberkit; mennyit eszik — pedig hát szerelmes — teszi utána a píruló szüz.

Gábor ur hatalmas füstfelhőt bocsát, azután kedélyesen megveregeti a Zoltán vállát:

— Te pajtás, azt mondom én neked, hogy egy jó foghagymás rostélyost kevés leányért adnék oda cserébe. Hidd el, hogy az az asszonynépség csak bajt okoz az embernek. Tudom jól magamról nem szoktam ugyan dicsekedni a viszonyaimmal, de mondhatom hogy ráuntam nagyon.

Már ezt Zoltán se tudja megállni mosolygás nélkül. A pufók fiatal ember azonban nem veszi észre, s tovább beszél.

S mennél jobban belemelegsik a meg nem történt kalandok elmesélésébe, annál inkább kezdi hinni, hogy azok — vólóban megtörténtek vele.

Zoltán oda se hallgat. A gondolatai egész másfelé kalandoznak — visszaszállnak két év előtti bálai éjbe, s emlékeket hoznak azokról az örökre elmúlt percekéről, mikor az a kis, kék ruhás bájos alak ott volt a karjai közt — s egy Strausz-keringő búbajosríthmusára vitte a szép leányt . . .

A barna fürtök majdnem ajkait érték — s az illatos, forró lehetet szivta a leány ajkairól . . .

A hajába tűzött fehér kaméliának egy szirma lehult a mellényére, s mikor tánc után letette a leányt, kiment a sötét folyosóra s a kis fehér szirmot lázas ajkához szorította . . .

S a mint megjelenik előtte a szeretett lény kedves alakja — s látja mellette az elnök ur büszke, dolyfős arcát, szája körül azzal a kihívó, mindent fitymáló mosolylyal, úgy érzi, mintha egyszerre minden vér a szívébe szaladna, s szétakarná azt szakítani.

— Te, mi lelt téged Zoltán? — kérdi ijedten Kovács.

Igazán félelmesen nézett ki. Homlokán ki voltak az erek dagadva, s a szeme vilámlott.

— Hát lemondjak róla örökre! — sohajt fel kétségbeesetten.

— Hidd el nincs könnyebb, mint lemondani. Én is azt hittem, hogy arról a szép szőke menyecskéről, tudod, akit emli-

tettem a multkor — nem tudok majd lemondani. És dehogy nem. Mert úgy történt a dolog, hogy . . .

(Folyt. köv.)

A nőgyűlölő.

— Rajz —

(Irta: P. Irma.)

Igazán aranyos egy leány az a kis Bella az ő fitoskájával és szőke fürtjeivel. Oly kedvesen tud csicseregni s oly szépen, kérőleg tud nézni azokkal a sokat kifejező sötétkék szemeivel, hogy még a mamája sem tudott neki az előbb „nem“-mel felelni, mikor egy nyitott levéllel a kezében, oda állt eléje s így szólt:

— Nézd csak mamuskám, éppen most irt Etelka s tudatja velem, hogy, ama híres gazda bál melyre már oly rég készülnek, szombaton lesz megtartva. Nagyon hív, hogy menjünk el mi is, — s az igazat megvallva szeretném is a meghívását elfogadni.

— Ugyan, édes lányom, minek indulnánk mi utra ebben a rémséges hideg időben, hisz mulathatsz te itt is eleget; — majd inkább a nyáron mehatsz el barát-nőd látogatására.

— De mamuskám, mikor én most szeretnék elmenni, — látod tedd, meg a kedvemért. — — —

S hizelegve odasimult a „mamuská“-hoz aki ugyan még debachált egy kicsit a gazda bál ellen, de a vége mégis csak az lett: no jó hátha éppen olyan nagy kedved van, hát nem bánom, elmegyünk.

Erre már aztán nem állhatta meg, hogy körül ne polkázza az asztalt. A mamuska meg mosolyogva nézett utána, s mosolyával mintha ezt akarta volna kifejezni:

Kis bohó, mulass hát, nem rontom a kedvedet, majd jön idő, ahol magad jó szántából fogsz lemondani mindazokról a szórakozásokról, amelyekben most gyönyörűséged telik!

Néhány pillanat múlva egy egész csomó bálfi czók-mókkal rontott a szobába s mindegyik a mama elé helyezve azon kezdett tanakodni, hogy melyik lesz közülük alkalmasabb a gazdabál estéjére.

Mikor aztán a toilette kérdéssel rendben volt, még hamarjában egy táviratot tett fel a barátnőjének, amelyben értesítette, hogy jönnek, még pedig mindjárt holnap, hogy még a bál előtt néhány napot együtt tölthessenek.

Egész este egyébről sem beszélt mint arról, hogy milyen jó lesz; már holnap ilyenkor látni fogja barátnőjét s elmesélhetik egymásnak azt a sok érdekesnél érdekesebb eseményt, amely mindkettőjük életében előadta magát azóta, hogy utolszor találkoztak.

* * *

Egy hosszú éles fütty, s E . . . . városka indóházába nagy zajjal robgott be az estéli vonat. Amint megállott elsőnek ugrott ki belőle Bella s a következő pillanatban már ott volt az őt váró Etelka karjai között. Miután a mamák is szívélyesen üdvözölték egymást, kocsira telepedve, megindultak a város felé. A leányok vig csiripelése hatott a mamákra, ők is elkezdtek diskurálni a gazda bájról, (hisz most az egész város csak arról beszél!)

Haza érkeve a jó barátnék aztán úgy belejöttek az ő ügyes-bajos, leányos dolgáik megvitatásába, hogy bizony sehogy sem tudták úgy hamarosan abba hagyni.

— Nos, — szólt végre Etelka — most már elbeszéltem neked minden említésre méltó mozzanatot, amely naplómba utolsó találkozásunk óta beszövedött, ugyszinte

városkánk minden nevezetességeit; — de egyet mégis kifelejtettem.

— No hát csak mondd, hisz tudod, hogy engemet minden érdekel!

— Pedig az már csakugyan említésre méltó dolog, ám, s különösen reánk lányokra nézve fölötte érdekes; folytatá Etelka.

— Ne tégy már annyira kíváncsivá, mondd hamar — sürgeté őt Bella.

— Hisz mondom már! Tudod, mi itt E . . . ban meglehetősen kedélyes életet folytatunk, s különösen így a téli saison alatt, mikor a fiatalságnak nem csak a multságokon, társaságokban. hanem a jégen is találkozája van.

— Sokan jártok a jégre? s minden nap kimentek? Vannak fess vezetőitek? — jött most a kérdés zápora. —

— Éppen erről akarok beszélni! Sokat járunk, sokan is járunk, meg fess vezetőink is csak akadnak, — s van valami, illetve valaki, aki az általános figyelmet magára vonja.

— Valjon?

— Egy fiatal ember.

— Hogy — hogy?

— Tudod, Ujfalviról, a fiatal aljegyzőről az egész város azt tartja, hogy nőgyűlölő, amit ugyanis abból következtettek, hogy még soha nem látták őt egy leányra ránézni, annál kevésbé vele beszélni sőt még azt az udvariatságot is elkövette, hogy ha előtte a jégen egy hölgy elesett, debreceni szemet csinált hozzája s nem emelte föl.

— Ez már csakugyan kezd érdekes lenni; — folytasd csak, kérlek. —

— Nincs tovább. A fiatal emberek már több ízben igyekeztek őt a női társaságokba bevonni, de hasztalan: kísérletük mindannyiszor csütörtököt mondott. — Igazán kár érte! Bizonyára a nők iránti ellenszenvé mellé érzi magában ama bizonyos rutin hiányát is amit végre is csak a nőitársaságban sajátíthatnak el fiataljaink.

— Talán inkább ez az ok tartja őt vissza a megismerkedéstől. Isten tudja, én nem igen hiszek a férfiak ugynevezett „nőgyűlölésében“, mert hát végre is: a virágnak megtiltani nem lehet! —

— Igazad van, én is így gondolkozom; Sőt még ezt is merném állítani hogy az ilyen természetnél mint az Ujfalvié annál veszedelmesebb dolog, ha belészeret egy leányba, mert abból aztán ki nem fog bonyolódni soha; pedig hogy az be is fog következni kétségtelen.

Hogy is van az a régi közmondás: lassu viz partot mos!

— Hallod Etelka: tudod-e hogy engemet roppant kíváncsivá tettél! Bizony szeretném latni ezt a ti nőgyűlölő Ujfalvitokat!

— Könnyű dolog. Gyere ki holnap a jégre s ott megláthatod őt színről színre. Biztos hogy kinn lesz, szenvedélyes korcsolyázó.

Abban állapotok meg tehát, hogy holnap a jégre mennek, hogy Bella a nőgyűlölőt megláthassa.

Ugy is történt.

Másnap a jégre, érve, a bódében sok régi ismerőse akadt Bella s egy kis trécselés után nemsokára ott láttam őt is siklani a tarka barka párok között. Mikor azonban a bódéből kilépett kíváncsi szemmel nézett körül, valjon nem látja e meg azt a csoda fiatalembert aki a fehérségeknek még csak a tekintetét is kerüli. Ebben a pillanatban ért eléje egy nyulánk csinos arcza, barna fűrtös legényke; épp a kijáratnál találkoztak s Bellának föltűnt, hogy eme kétséges helyzetben nem nyújtott neki segéd kezét.

— Hát ha ő az! gondolá magában, s visszafordult; de az a másik is vissza fordult, — s úgy látszott, mintha elkövetett udvariatságának tudatára ébredve, el is pirult volna egy kicsit.

— Bella. Bella, láttad? rontott most Etelka barátnejához.

— Mit?

— Hát ő volt! a nőgyűlölő!

— Csakugyan? Csodálatos! igazán pedig egy csöppet sem hasonlít a felőle hallott hírek után magamnak alkotott Vad Marcihoz!

— De nézd itt van Pórfi főhadnagy, engedd, hogy mint a jégkirályok egyikét mutassam be neked!

Most néhány szokásos frázis következett, s aztán korcsolyáztak, közben diskurálgatva kedélyesen.

Egyszer valamelyikük azt indítványozta, hogy jó volna contra bognit futni kettesben. — Igen ám, csak hogy hiányzik hozzá a negyedik, — de éppen itt jön . . .

— Ime, hölgyeim, bemutatam önöknek Ujfalvi aljegyzőt . . .

A jégen hirtelenében nagy zugás bugás keletkezett, s több oldalról mintha azt lehetett volna hallani: a jég meg van törve.

Most következett azután a meglepetések pillanata. Ujfalvi mindenki számára tartogatott valamit. A társait azazal lepte meg, hogy a bemutatás jutalmául nem részesítette Pórfi főhadnagyot szuró, haragot lövelő tekinteteiben — mire készülve voltak, — a hölgyeket pedig kellemes csatlódásban részesíté az által, hogy a zárt szegletes mosor helyett egész simán, kellemesen társalgott velük. S mikor a korcsolya-parthie véget ért, egy cseppet sem igyekezett szabadulni, sőt egész délután ott settenkedett Bella közelében. Megkérdezte

tőle: hogy érzi magát E . . . városkában, meddig szándékozik itt maradni, stb.

Mire aztán Bella elmondotta hogy ő a gazda bábra jött s utána való nap fog bucsut venni a városkától.

Most a bábról jött a szó. A leány mint szenvedélyes táncosné igen nagy lelkesedéssel emlékezett meg a dreischrittről, aminek az lett a vége, hogy haza érkeve a jégről Ujfalvi még egy meglepetést szerzett társainak, amennyiben arra kérte föl Pórfi főhadnagyot, hogy neki a dreischrittből órákat adjon.

Most már csakugyan nem ismertek többé reája! Eddig csak a nézők között szerepelt a multságokon, most meg órákat vesz, s azt is egy leány kedvéért.

Még azon az estén kocizott az arany ifjuság az új megtért lélek egészségére.

Ujfalvi elhuzatta a notáját, s most az egyszer a szöveget is hozzáénekelte:

E . . . i, e . . . i leányok
A szívemet jobb ha vissza adjátok!
Mert ha netán cigány asszonyt foghatok,
Megteszem, hogy mind utánam járjatok!

* * *

Hát a leányok mivel foglalatoskodtak ez alatt? Nagyban készülődtek a multságra s mikor elérkezett ama (annyi leány szívnek izgatottságot hozó) pillanat, hogy a táncterem sima parkettjára léptek, elsőnek üdvözölte őket Ujfalvi s ki lett volna Bellának a legkitartóbb, legdühösebb táncosa, ha nem ő. Mikor a bál véget ért s a leányoktól a lépcsőnél bucsut vett, úgy vettem észre mintha Bella ruhájáról lefoszlott kis kokárdát igyekezett volna a zsebébe rejtetni. Aztán visszament a mulató társai körébe s ott még egyszer eljátszatta a notáját, de ez uttal most már a második strofát is hozzáénekelte, hogy:

Cigány asszony, vén szipirtó banyája,
Mért nem jöttél amíg idő volt rája!
Mert azóta megtettek már a lányok,
Hogy nekem kell lótnom futnom utánok!

Szerkesztői üzenetek.

M. E. Szomor. A szives buzgólkodásért fogadja köszönetünket.

K. D. Pozsony. Közöltük sorait az illetővel, — a ki ajánlatát elfogadja, s a B. Sz.-ből az évfolyamokat 3 frtjával számítja. Csak tessék a kívánt évfolyamok számát közölni.

H. Bogdán. A kívánt »tekintetes« számok elküldése végett megkerestük a kiadóhivatalt, a hová az összegzet is átadtuk. Üdvözlét!

Felelős szerkesztő: **Maróthy Dezső.**
Laptulajdonos: **Dr. Perényi Kálmán.**

HIRDETESEK.

SCHERHAUFFER BÉLA
Esztergomban.
Buda-utca, 352. szám alatt.

Van szerencsém a n. é. helybeli és vidéki közönség tudomására hozni, hogy

lakatos munkákat és mindennemű gépek javítását,
ugyszinte
levért szivattyus kutak felállítását
vagy javítását kezesség mellett pontosan teljesítek — valamint gőzcséplő-gépeket és tüzszekrényeket különösen gőzkazánokat és új csöveket is legjobban és jutányosan készítek. A nyári időszak alatt csépléseket a legnagyobb szorgalommal és pontossággal elvégezek.

Ktünően vizgázott bába.

Alulírott tisztelettel értesítem a szép reményekre jogosított urnókat, hogy a szülésznői vizgát a legszebb sikerrel állottam ki, mit azon kéréssel bátorodom tudomásukra adni, hogy kegyes pártfogásukra méltatva mindenkor a legnagyobb tapintattal és ügyességgel teljesítendő szolgálataimat igénybe venni szíveskedjenek.

Viziváros, sz. János utca 37. sz. (präparandia udvar.)

Elek Istvánné
szül. **Gábornyik Maria**
okl. szülésznő.

Van szerencsém a n. é. közön-
ség tudomására hozni, hogy Esz-
tergomban Sz.-Anna utca sar-
kán létező Garai-kávéházban a
legkitünőbb

magyarádi fehér és ó-schiller bor
kapható, a melynek ára, a kávéházból
kihordva, literenként 30 és 40 kr.
Szives pártfogásért esedezik

Kohn Jakab

kávéház-tulajdonos.

MAROSI JÓZSEF

vaskereskedése és gazdasági gépraktára az „Arany kaszá”-hoz
Esztergomban.

A világhírű Clayton és Shuttleworth gazdasági gép-
gyárosok e vidéken egyedüli képviselője.

Átvesz megrendeléseket sorvető gépekre, raktáron tart
szetska vágó, kukoricza morzsoló, daráló, répa vágó és
más egyéb gépeket.

Továbbá: ajánlja a téli időny beáltával különféle korcsolyákkal fel-
szerelt raktárát.

Vidéki megrendelések azonnal és pontosan teljesíttetnek.

SZERKÁL JÁNOS

épület és bútor asztalos műhelye
ESZTERGOMBAN,

Simor-János utca 429. sz. alatt.

Van szerencsém a nagyérdemű
helybeli és vidéki közönséggel tu-
datni, hogy a legújabb divatu és
mindenfajú butorokat és templom
berendezéseket a legjutányosabb
árak mellett pontosan készítem, s
a szakmamba vágó munkák tar-
tóssága és elegans kivitele tekin-
tetében mindenkor kiállok a ver-
senyt a legelső fővárosi cégek-
kel.

Pártfogásukért alázatosan ese-
dezem

Szerkál János.

Gazdászok és vállalkozók figyelmébe.

Ajánlja

Renner Gáspár párkányi lakos,

(lakik saját házában)

az esztergom-nánai állomás mellett lévő téglagyárának készítményeit.

Fedél cserépszindely bécsi faj I. rendű minőségű technikailag elismert
jó anyagból; egy □ méter befedésére 60 kr.

Tégla kiváló jó minőségű legjutányosabb áron, 1000 db. 14—16 ftig.

Talajtégla igen csinos kiállításban.

Mész oltott és oltatlan.

Fa vételre és eladásra — tüzelés- és faragásra.

Köszén a legjobb porosz bányákból.

MÜLLER GYULA

(ezelőtt Bischitzky János)

vaskereskedő Esztergomban.

Ajánlja rendkívül dusan felszerelt vasraktárát. Valódi Fridlandi Cha-
motte betétű szabályozható kályháját.

A híres Rohonczy-féle „Colombus” korcsolyák egyedüli raktára.
Halifax korcsolyák direct beszerelve Remscheidből — a világ legnagyobb
korcsolya gyárából.

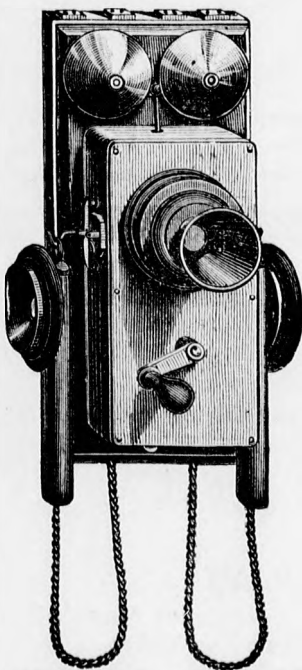
Továbbá nagy készlet

villanos műszaki eszközökből

u. m.: fényezett diófa szekrényű egyszerű és áram
indítással ellátott villanos csengetyűk, — távjelzésre
szolgáló és elegáns kiállított villanos trombiták,
szám- és névmutató jelzőablak, delejes távbeszélők,
Mikró-telefonok, elzárható és fölmenthető ajtó-biztosít-
tékek, fali, ebédlo és levélnyomó billentyűk, viasszal
guttaperchával vagy asphalittal elszigetelt vezető sodro-
nyok, selyemmel bevont vezető zsinórok, legjobb mi-
nőségű Leclanche-féle elemek, horgany rudacsok, és
összekötő csavarok, porcelán elszigetelők és elem
töltelékek.

Ezekon kívül szintén raktáron tartanak a folyton
működő éjjeli és szivargyújtó villanos lámpácskák,
villanyozó gépek úgy magánhasználatra mint orvosi
célokra.

A cég minden tőle beszerzett villanos eszközök-
höz alapos utasítással készséggel szolgál és új beren-
dezéseket a saját személyzetével olcsó árakért eszközöl.

ECKSTEIN MÓR

Esztergom, K.-piacz, Lindtner-féle sarok házban.

Ajánlja az „Első Magyar Rész-
vénytársaság” sörfőzdéjéből való

kóbányai söreit,

és pedig ászok-, király- és
márcziusi sört, nagyban és
kicsinyben, mindig frissen töl-
tők palaczkokban. Árusít továbbá

pilseni sört

eredeti, a gyárban töltött palacz-
kokban, a legjutányosabb árak
mellett. Különösen ajánlható a hely-
beli és vidéki kereskedők és ven-
dégelők figyelmébe.

Nagy figyelem for-
dítottatik a legpontosabb kiszolgálá-
lásra, hogy a t. vevők, minden
tekintetben, kielégítenek!